

56ste vergadering

Woensdag 10 maart 2004

Aanvang 13.00 uur

Voorzitter: Weisglas

Tegenwoordig zijn 140 leden, te weten:

Van Aartsen, Aasted Madsen-van Stiphout, Adelmund, Albayrak, Algra, Aptroot, Arib, Van As, Atsma, Van Baalen, Bakker, Baemans, Van Beek, Blok, Blom, Van Bochove, Boelhouwer, Van Bommel, Bos, Van den Brand, Brinkel, Bruls, Buijs, Bussemaker, Cornielje, Cürüz, Crone, Van Dam, Depla, Dezentje, Hamming, Van Dijk, Van Dijken, Dijkma, Dijsselbloem, Dittrich, Douma, Dubbelboer, Duivesteyn, Duyvendak, Eerdmans, Eijssink, Eski, Eurlings, Ferrier, Van Fessem, Fierens, Geluk, Van Gent, Gerkens, Giskes, De Grave, Griffith, De Haan, Van Haersma Buma, Halsema, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Heemskerk, Van Heemst, Herben, Hermans, Hessels, Van Heteren, Van Hijum, Hirsi Ali, Hofstra, Ten Hoopen, Huizinga-Heringa, Jager, Joldersma, Kalsbeek, Kant, Karimi, Koenders, Koomen, Koopmans, Kortenhorst, Kraneveldt, De Krom, Kruijssen, Lambrechts, Lazrak, Leerdam, Van Lith, Luchtenveld, Marijnissen, Mastwijk, Van Miltenburg, Mosterd, Nawijn, Van Nieuwenhoven, Van Oerle-van der Horst, Omtzigt, Oplaat, Örgül, Ormel, De Pater-van der Meer, Rijpstra, Rouvoet, Samsom, Schippers, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Smilde, Smits, Snijder-Hazelhoff, Spies, Van der Staaij, Sterk, Straub, Stuurman, Szabó, Tichelaar, Timmer, Timmermans, Tjon-A-Ten, Tonkens, Veenendaal, Van Velzen, Vendrik, Verbeet, Verburg, Vergeer, Verhagen, Vietsch, Visser, Van der Vlies, Vos, Bibi de Vries, Jan de Vries, Klaas de Vries, Waalkens, Weekers, Weisglas, Wilders, Van Winsen, De Wit en Wolfsen,

en de heer Balkenende, minister-president, minister van Algemene Zaken, de heer Remkes, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de heer Donner, minister van Justitie, de heer Zalm, vice-minister-president, minister van Financiën, de heer Brinkhorst, minister van Economische Zaken, de heer Hoogervorst, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, en mevrouw Schultz van Haegen-Maas Geesteranus, staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Bussemaker, wegens bezigheden elders, voor de middagvergadering;

Van Heteren en Koomen, wegens bezigheden elders, voor de hele dag;

Noorman-den Uyl, wegens bezigheden elders, voor de avondvergadering;

Van den Brink, wegens ziekte, voor de komende periode;

Van de Camp, wegens ziekte, in ieder geval voor vandaag.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de

Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik deel mede dat het voor morgen geagendeerde VAO Bergingsproblematiek zal worden verplaatst naar volgende week.

Aangezien voor de stukken gedrukt onder de nummers 24493, R1447, nr. 16, 29403 en 29418 de termijnen zijn verstreken, stel ik voor, dat wat deze Kamer betreft de daarbij ter stilzwijgende goedkeuring overgelegde stukken zijn goedgekeurd.

Ik stel voor, deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Aangezien voor de stukken 23490, nrs. 311 en 312, 29286 en 29406 de termijnen zijn verstreken, stel ik voor, deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Bos.

De heer **Bos** (PvdA): Voorzitter. Gisteren heeft prof.dr. F. van der Ploeg zich direct gewend tot de minister-president met het verzoek in aanmerking te komen voor de opvolging van eurocommissaris Frits Bolkestein. Dat is in een uitvoerig schrijven gebeurd, zij het elektronisch. Ik zou het kabinet en met name de minister-president willen vragen om een brief waarin hij uiteenzet hoe hij om zal gaan met deze sollicitatie en hoe hij zich meer in zijn algemeenheid de procedure voorstelt met betrekking tot de benoeming van een opvolger van de heer Bolkestein, de transparantie

Voorzitter

waarvan daarbij sprake zal zijn en de mogelijkheid voor de Tweede Kamer om zich een oordeel te vormen over de geschiktheid van de verschillende kandidaten die zich reeds aangemeld hebben dan wel van zins zijn zich nog aan te melden voor de vervulling van die komende vacature.

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter. U merkt dat ik sta te aarzelen. Het is een volstrekt serieuze kwestie, maar mijn partij had nog niet begrepen dat er een vacature was opengesteld. Ik lees de Staatscourant nauwlettend, maar ik heb dat nog niet gezien. De heer Van der Ploeg heeft kennelijk een goede neus.

De heer **Van Aartsen** (VVD): Dat vind ik eigenlijk wel een heel goede opmerking van de heer Van der Vlies. Wat leidt u hiertoe, mijnheer Bos?

De heer **Bos** (PvdA): Precies wat ik zeg. Een gekwalificeerd, bekwaam en geïnteresseerd burger heeft zich tot de minister-president gewend met het verzoek om in aanmerking te komen voor deze mogelijke vacature. Mijn verzoek is breder gesteld. Ik wil graag informatie over de precieze procedure die gevolgd zal worden. Als blijkt dat de brief te vroeg is gestuurd en beter over een paar weken of maanden gestuurd had kunnen worden, dan neem ik aan dat dit onderdeel zal zijn van de beantwoording van mijn vraag.

De heer **Van Aartsen** (VVD): Voor de volledigheid: mijn fractie heeft geen behoefte aan een dergelijke brief. Wij hebben een uitstekende man in Brussel en wat mij betreft, blijft hij.

De heer **Van der Ham** (D66): Ik vind het heel interessant dat iemand solliciteert naar een dergelijke functie en ik zou daar wel een brief van de minister-president over willen ontvangen. Het lijkt mij goed dat zich heel veel goede mensen voor een dergelijke post melden. De heer Bolkestein, de heer Van der Ploeg, misschien zijn er nog meer mensen. Ik wil dat wel van de minister-president weten en steun de heer Bos.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb begrepen dat de beste man zelf twijfelt over doorgaan in Brussel. Eens temeer lijkt het mij

dan van belang dat de Kamer in de gelegenheid wordt gesteld om na te gaan hoe de procedure rond de mogelijke vacature loopt, dus alle steun voor het voorstel van de heer Bos.

De heer **Marijnissen** (SP): Voorzitter. Het is een publiek geheim dat de heer Bolkestein eurocommissaris heeft kunnen worden omdat daarover afspraken zijn gemaakt bij de formatie van Paars 2.

Ik ben het geheel met de heer Bos eens dat wij dit soort dingen in de toekomst moeten voorkomen. Een belangrijke les van de recente geschiedenis is dat als het kan, dingen in openbaarheid moeten en dat als het kan, dingen via een open en eerlijke verkiezing moeten. Ik ben er dus erg voor dat het kabinet een brief stuurt. Mijn fractie zal overwegen om eventueel ook een kandidaat te stellen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder naar de minister-president, minister van Algemene Zaken.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw De Pater-van der Meer.

Mevrouw **De Pater-van der Meer** (CDA): Mijnheer de voorzitter. De vaste commissie voor Justitie heeft gisteren met de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie een algemeen overleg gevoerd over het landenbeleid. Mijn verzoek is om volgende week een VAO over dit onderwerp te agenderen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan dit verzoek te voldoen en om dit onderwerp toe te voegen aan de agenda van volgende week.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:
- **de brieven van de minister-president over publieke moraal (29454, nrs. 1 en 2).**

De **voorzitter**: Wij hebben voor dit debat spreektijden van zeven minuten per fractie afgesproken. Zeven minuten is ook zeven minuten. Degenen die in de zevende minuut

nog drie minuten zouden hebben, zullen twee minuten kwijtraken. U allen kennende, zal dat echter niet gebeuren en kunt u in zeven minuten zeggen wat u wilt zeggen.

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Marijnissen** (SP): Mijnheer de voorzitter. Vandaag spreken wij over de erosie van de publieke moraal met onder andere fraude als gevolg. Ik zeg nadrukkelijk "onder andere fraude", want er is veel meer dat aan kwaliteit inboet als gevolg van het minder belangrijk worden van wat wij gezamenlijk hebben betiteld als belangrijke waarden en normen voor een fatsoenlijk onderling verkeer. Naar mijn idee is deze erosie een bijproduct van de mens- en maatschappijvisie die de laatste twintig jaar dominant is geweest. In die periode was er steeds minder oog voor wat ons bindt, voor wat van ons allemaal is en was er steeds meer ruimte en begrip voor het individuele belang. Voor velen is de terugtrekkende overheid het signaal geweest voor "vanaf nu is het ieder voor zich".

Tegelijk met de introductie van termen als "BV Nederland" en "no-nonsense politiek" verscheen de calculerende burger op het toneel. Nadat in het bedrijfsleven Angelsaksische principes zoals het snel vergroten van de inkomensverschillen waren geïntroduceerd, werd deze aanpak ook overgenomen in de semi-publieke sector en uiteindelijk ook in de publieke sector. Met name de verzelfstandigde en geprivatiseerde domeinen waar publiek geld door middel van een zogenaamde private aanpak moet worden besteed, bleken erg gevoelig voor deze wending. Iedereen kent de voorbeelden. Of het nu de stoelen van 2000 euro per stuk zijn bij de directiekamers van het UWV of de enorme salarissen voor de top van ziekenhuizen en omroepen. Men lijkt het gevoel voor verhoudingen totaal kwijt te zijn en van moraliteit niets meer te willen weten. Voor de mensen over wie wij hier spreken, is duidelijk de schaamte een onbekend begrip geworden.

Volgens sommigen valt het allemaal wel mee in ons land en is fraude nu eenmaal van alle tijden en komt het overal voor. Voorzitter. Het mag van alle tijden zijn en het mag